

Zingen:

- Gezang 1:1,9

Lezen:

- Spreuken 4:1-9
 - Romeinen 13:8-14
-

Spreuken 4

Stel je eens voor dat er in Nederland geen verkeersregels waren. Het zou een complete chaos worden op de weg. En vooral, het aantal dodelijke slachtoffers zou enorm toenemen, om maar te zwijgen over de vele gewonden. De regels zijn in de loop van de jaren al meer uitgebreid en verfijnd. Denk maar aan de invoer van een voorlopig rijbewijs voor jongeren, lagere snelheidslimieten in de bebouwde kom, of de beperking van de snelheden op bepaalde snelwegen. Regels en wetten zijn nodig voor een goed en veilig samenleven. Helaas zijn er altijd mensen die wetten en regels aan hun laars lappen met alle gevolgen van dien.

Waarschijnlijk begrijp je al waarom wij dit voorbeeld gebruiken. We willen jullie er bij stil laten staan dat het ook zo in geestelijk opzicht gaat. De Heere heeft ook wetten gegeven. In de Bijbel kom je de Tien Geboden tegen. En op veel plaatsen worden die geboden praktisch toegespitst in een bepaalde situatie. Daarmee wil Hij het ons niet lastig maken. Integendeel, Hij wil ons leven juist beschermen door een veilig verkeer mogelijk te maken tussen Hem en de mens en tussen de mensen onderling. We zullen het daarom vanavond ook gaan hebben over Gods geboden zoals we het in Spreuken kunnen lezen.

In het boek Spreuken vind je een verzameling van kernachtige gezegden die makkelijk te zijn onthouden. Deze gezegden leren wat goed en wat kwaad is in de ogen van God. Het doel van dit bijbelboek is om ons de Heere te leren vrezen.

We denken dan weer aan de tekst van de eerste inleiding van dit seizoen: De vreze des Heeren is het beginsel van de wijsheid en de wetenschap van de heiligen is verstand.

We willen vanavond de tekst: 'Onderhoud Mijn geboden, en leef', als kern gebruiken.

Onderhouden, kun je ook vertalen met 'bewaren'. Bewaren niet in de zin van wegstoppen, maar juist ergens zuinig op zijn. Er niets van afhalen of er aan toevoegen. Er altijd mee bezig zijn.

Onderhouden raakt meer het in praktijk brengen van Gods geboden.

Onderhoud Mijn geboden, zo staat er. Maar wat wordt daar dan mee bedoeld?

Achter één of meer geboden zit altijd een gezagsinstantie. Er wordt gehoorzaamheid gevraagd. Zo is het ook met de geboden van God in de Bijbel. De Heere wil gehoorzaamd worden. Zijn wil gaat boven mijn eigen wil en die van anderen uit. Zijn wil maakt God bekend in Zijn geboden. Maar het onderhouden van Gods geboden kunnen we niet zonder de afhankelijkheid van de Heere. We moeten leren om in afhankelijkheid Zijn weg te gaan. Als we Spreuken 3:6 lezen, zien we daar de tekst: Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken. Hierin zie je een oproep om Hem te leren kennen en daarna belooft Hij ons dat mooie waar wij met een groot verlangen naar uit mogen zien.

Zonde verwoest het leven naar alle kanten. Wie Gods geboden onderhoudt, verrijkt en ontplooit zijn en haar leven. Niet alleen het natuurlijke leven, maar ook het geestelijke leven. Goed of kwaad. De brede weg of de smalle. Een derde weg is er niet. Je kunt dus niet met je linkerbeen de smalle weg bewandelen en met je rechterbeen de brede weg. Het is: of, of. De mensen die de weg zonder God gaan, die van God noch gebod willen weten, lopen op de brede weg. Maar denk niet dat je daar alleen maar atheïsten ziet lopen, juist niet. Er lopen daar ook zoveel mensen die aan de buitenkant zo godsdienstig lijken maar van binnen willen ze niet buigen voor God. Wij lopen graag met onze vrienden mee, op de brede weg. Het lijkt daar allemaal veel makkelijker. Je hoeft je dan niet te schamen voor je vrienden. Toch is dat alleen maar schijn dat die brede weg makkelijker lijkt. Als je over de smalle weg loopt zal het je niet allemaal over rozen gaan maar dan weet je wel dat je uit mag zien naar een mooie toekomst. Een toekomst die zal uitlopen bij Hem, bij wie je verantwoording af moet leggen. Voor welke weg kies je? Wie ga je achterop?

Wijsheid betekent in het boek Spreuken steeds wijsheid voor de praktijk van het leven. Wat doe je wel en wat doe je niet? Wat is goed en wat is verkeerd? Moet je dat zelf uitmaken? Nee, want ons verstand is door de zonde verduisterd en onze wil is niet meer goed en ook onze gevoelens kunnen ons bedriegen. Je ziet het vandaag op allerlei terreinen: het goede wordt kwaad en het kwade wordt goed genoemd. Er is er maar Eén Die je kan zeggen wat goed en wat kwaad is. En die Ene is de HEERE. Wat goed is in Zijn ogen, heeft Hij ons bekendgemaakt.

In spreuken 4:5 lezen we dat je wijsheid en verstand nodig hebt om niet af te wijken van Gods bevelen die je kunt vinden in de Tien Geboden. Zoals Spreuken 4:7 aangeeft is wijsheid het belangrijkste om in de sporen van God te wandelen.

Hij heeft ons Zijn geboden gegeven. We denken bij deze geboden aan de Tien Geboden, die de HEERE aan Israël heeft gegeven op de Sinaï via de dienst van Mozes. We noemen die geboden ook wel: de Wet des HEEREN of de Decaloog, wat je kunt vertalen met 'Tien Woorden'.

Gods Wet heeft in de Bijbel een positieve klank! Het is de Wet van de HEERE. Boven de geboden schrijft Hij eerst wie Hij Zelf is en wat Hij gedaan heeft: 'Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, het diensthuis, uitgeleid heb'. De Wet begint dus niet met te zeggen hoe jij moet zijn en wat jij moet doen. God heeft Israël eerst uit de slavernij verlost. Daarna vernieuwde Hij het verbond dat met Abraham was opgericht. Hier komt Hij met Zijn beloften en geboden tot Zijn Verbondsvolk, opdat zij tot Zijn eer zullen leven. Maar ook om te leren hoe ze met elkaar als mensen op een gepaste wijze zullen omgaan. Het doen van de Wet is geen voorwaarde om in Gods heil te mogen delen. Zeker, de Heere gebruikt de Wet ook om ons dieper inzicht te geven in onze zondige aard. Dat wordt bedoeld met 'tuchtmeester tot Christus', zoals de wet wel wordt genoemd. Door genade gebruikt God de wet als een spiegel waarin je ziet wie je zelf bent. Hij laat je zien dat je zo niet voor God kunt bestaan. Het doel daarvan is dat je een diep verlangen krijgt om vergeving van je zonden te zoeken in Christus. Hij heeft de wet als spiegel gegeven. Zijn Vader heeft de geboden volmaakt gehouden. Dat doen wij niet. Wij staan zelfs schuldig aan heel de Wet. Jakobus zegt: 'Wie de gehele Wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle'. De Wet is immers de samenvatting van de ene en ondeelbare wil van God. Al heb je een telefoonlijn van kilometers lang, als je hem op één punt met een schaar doorknipt, dan is het contact verbroken. Zo is het ook wat betreft het contact met God. Dat kan jij ook nooit meer zelf herstellen. Dat heeft de Heere Jezus gedaan. Hij heeft, in de plaats van de Zijnen, Gods Wet volmaakt gehouden en zo

vervult. Hij heeft ook vanwege hun zonden van ongehoorzaamheid Zichzelf geofferd om de schuld aan God te betalen. Het eerste noemen we dadelijke gehoorzaamheid en het tweede lijdelijke gehoorzaamheid.

Loop al de geboden eens langs en bedenk dan voor je zelf dan welk gebod jij het moeilijkst vindt. Laat je in de praktijk zien dat het voor jou belangrijk is om je aan de hele wet te houden?

Als je door het geloof aan de Heere Jezus verbonden wordt, krijg je God lief. Dan ga je het erge van het overtreden van Gods wet inzien en verlang je om naar al de geboden van God te leven. Niet om te verdienen, maar omdat de Heere het waard is. Niet jouw wil is dan meer wet, maar Gods wil wordt jouw wet.

Dat is geen kwestie van alleen de buitenkant van je leven, dus de manier waarop je leeft, de dingen doet en laat, hoe jij je gedraagt. Het wordt ook een zaak van de binnenkant: van je gezindheid, je motieven, je hart.

Velen blijven aan de buitenkant steken. Ze houden de schijn op een christen te zijn, maar als je de Heere Jezus door een waar geloof leert kennen en vergeving van zonden ontvangt, ontvang je ook de Heilige Geest, Die je naar Zijn beeld vernieuwt. Er gebeurt wat Jeremia al profeteerde: 'Ik zal , zegt de Heere, Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven'.

Zo krijg je de geboden van God lief vanwege de liefde waarmee Hij ons eerst heeft liefgehad. Golgotha is daar hét bewijs van. En je krijgt je naaste lief als jezelf: je zoekt het goede voor de ander. Deze liefde is vervulling van Gods Wet, waarvan vier geboden gericht zijn op God en Zijn dienst en zes op de dienst aan onze naasten.

Liefde uit zich in concrete gehoorzaamheid. Je kunt natuurlijk de geboden ook proberen te volbrengen zonder de liefde van Christus in je hart, maar dan is er slechts sprake van een koude plicht, een dode vorm, een krampachtig moeten. Denk aan de rijke jongeling en de Farizeeën en Schriftgeleerden. Het doen van Gods geboden is juist een zaak van heel je leven: van je hart, je ziel, heel je verstand en al je krachten.

Gods geboden willen je leven beschermen. Denk nooit dat ze je belemmeren in je levenshouding. Als je, geleid door de Heilige Geest, Gods liefdewet probeert te onderhouden, dan zul je ervaren dat dit blij en gelukkig maakt.

Nog één ding. De allerheiligste van de mensen heeft nog maar een klein beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid aan Gods Wet, al wil hij graag naar alle geboden volmaakt leven. Daarom bidt een gelovige, als het om het doen van Gods geboden gaat:

'Och, of wij Uw geboden volbrachten,
genâ, o hoogste Majesteit!
Gun door 't geloof in Christus krachten,
om die te doen uit dankbaarheid.'

Gespreksvragen

1. Waarom hebben wij Gods wet nodig?
 - a. Lees vraag en antwoord 86 uit de Catechismus eens.
 - b. Hoe wordt daar over het nut van de wet gesproken?
 - c. Kijk eens naar je eigen leven. Waarom heb jij Gods wet nodig?

2. In Mattheüs 28:16-20 geeft Jezus zijn discipelen de opdracht het Evangelie in de wereld te verkondigen, en Hij voegt eraan toe: 'lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb'.
 - a. Wat heeft deze opdracht met de geboden van God te maken?
 - b. Welke geboden uit de Tien Geboden herken je in dit gedeelte?

3. In Galaten 5:1 zegt Paulus: 'Staat dan in de vrijheid waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft'.
 - a. Wat is die vrijheid?
 - b. Als jij elke zondag de wet aanhoort, voel jij die 'vrijheid' dan?
 - c. Kees zegt dat hij geen problemen heeft met het kijken naar de TV zender RTL 4. Een christen leeft immers in vrijheid. Als Alex in de TV-gids het uitzendprogramma van RTL 4 doorneemt, vraagt hij zich af of dit overeenkomt met Gods geboden. Welke relatie is er tussen de christelijke vrijheid en Gods geboden?

4. Lees Deuteronomium 10:12 t/m16 met elkaar.
 - a. Hoe zie je de tekst uit Spreuken in dit gedeelte terugkomen?
 - b. Wat vraagt de Heere eigenlijk van ons in vers 16?
 - c. Wat is jouw reactie op die vraag?
 - d. Is Deuteronomium 30:6 hierin een bemoediging voor je, of maakt het je juist zorgeloos?

5. 'Iedere zaterdag help ik mijn oom in de garage met auto's poetsen. Dat levert een leuk zakcentje op. Ja, het is wel zwart, maar zodoende kan ik tenminste ook iedere maand €25,- voor mijn adoptiekind van Woord en Daad apartleggen'
 - a. Hoe moet je dit zien in het licht van Spreuken 4:4 en het achtste gebod?
 - b. Hoe verantwoord je dat voor de Heere?

6. Wat bedoelt Paulus in Romeinen 3:20 als hij daar schrijft: 'Door de Wet is de kennis der zonde'?
Wat hebben de verzen 21 en 22 hier mee te maken?